

NOTA BREU

Els coleòpters micetòfags emergits de la exposició de bolets celebrada a la Facultat de Biologia de Barcelona

Mycetophagous beetles emerged from the mushroom exhibition held at the Faculty of Biology of Barcelona

Amador Viñolas* & Juli Pujade-Villar*

* Universitat de Barcelona. Facultat de Biologia. Departament de Biologia Evolutiva, Ecologia i Ciències Ambientals. Avda. Diagonal, 645. 08028 Barcelona, Catalunya.

Correspondència autor: Amador Viñolas: A/e: av.rodama@gmail.com

Rebut: 30.05.2022. Acceptat: 09.06.2022. Publicat: 30.06.2022

Els dies 20 i 21 de novembre de 2017 es va realitzar una exposició de bolets recollits a Catalunya al vestíbul de l'edifici Ramon Margalef de la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona.

Un cop finalitzada l'exposició, alguns bolets es van guardar individualment en sobres de paper, els quals es van segellar i es van col·locar en caixes de cartró. Periòdicament els sobres es desprecintaven per poder seguir l'evolució de la fauna present als bolets.

Pel que fa als coleòpters, vam obtenir un total de 289 exemplars emergits dels bolets, pertanyents a cinc famílies diferents, sent totes les espècies micetòfagues.

A continuació es donen les dades de quin bolet han emergit, se'n comenta la distribució i de les espècies de la família Ciidae, micetòfags per excel·lència, s'indiquen els bolets on s'han localitzat les espècies tractades.

Família Staphylinidae Latreille, 1802

Agaricochara aspera (Fauvel, 1875)

Material estudiat

3 ex., emergits d'un *Lenzites betulina* (L.) Fr.

Espècie pertanyent a la subfamília Aleocharinae Fleming, 1821, coneguda d'Algèria, Espanya, França (Còrsega), Itàlia i Tunísia (Smetana, 2015). Segons Tronquet (2006) el gènere presenta dues espècies micetòfagues.

Gyrophaena (Gyrophaena) joyioides Wüsthoff, 1937

Material estudiat

2 ex., emergits d'una *Amanita citrina* (Schaeff.) Pers.

Espècie, com l'anterior, pertanyent a la subfamília Aleocharinae Fleming, 1821 i coneguda pràcticament de tota Europa (Smetana, 2015). Segons Tronquet (2006) totes les espècies del gènere són micetòfagues.

Família Ciidae Leach, 1819

Totes les espècies de la família són micetòfagues.

Cis boleti (Scopoli, 1763)

Material estudiat

36 ex., emergits d'un *Trametes versicolor* (L.:Fr.) Quél. i 44 ex., emergits d'un *Boletus aereus* Bull.

Espècie molt polífaga, coneguda de tota Europa, Algèria i Àsia paleàrtica (Królik, 2020). S'ha citat d'*Antrodia serialis* (Fr.: Fr.) Donk, *Bjerkandera adusta* (Willdenow: Fr.) P. Karsten, *B. fumosa* (Pers.: Fr.) P. Karsten, *Cerrena unicolor* (Bull.: Fr.) Murrill, *Daedalea quercina* (L.: Fr.) Pers, *Daedaleopsis confragosa* (Bolt.: Fr.) J. Schröter, *D. tricolor* (Bull.: Fr.) Bondarzew & Singer, *Fomes fomentarius* (L.: Fr.) Fr., *Funalia gallica* (Fr.: Fr.) Bondarzew & Singer, *Ganoderma lipsiensise* (Batsch) G.E Atkinson, *Gloeophyllum odoratum* (Wulfen: Fr.), *Hapalopilus rutilans* (Pers.: Fr.) P. Karsten, *Inonotus nodulosus* (Fr.) Pilát, *Lenzites betulinus* (L.: Fr.) Fr., *Phellinus conchatus* (Pers.: Fr.) Quélet, *P. viticola* (Schw.: Fr.) Donk, *Trametes gibbosa* (Pers.: Fr.) Fr, *T. hirsuta* (Wulfen: Fr.) Pilát, *T. ochracea* (Pers.) Gilbertson & Ryvarde, *T. pubescens* (Schum: Fr.) Pilát, *T. suaveolens* (L.: Fr.) Fr. i *T. versicolor* (L.: Fr.) Lloyd (Rose & Zagatti, 2016), a les que podem afegir *Boletus aereus* Bull.

Cis castaneus (Herbst, 1793)

Material estudiat

152 ex., emergits d'un *Ganoderma lucidum* (Curtis) P. Karst.

Espècie com l'anterior polífaga, coneguda de tota Europa (Królik, 2020). S'ha citat de *Bjerkandera adusta* (Willdenow: Fr.) P. Karste, *Daedalea quercina* (L.: Fr.) Pers, *Datronia mollis* (Sommerfelt: Fr.) Donk, *Fistulina hepatica* (J.C. Sch.: Fr.) Withering, *Fomes fomentarius* (L.: Fr.) Fr., *Fomitopsis pinicola* (Swartz: Fr.) P. Karsten, *Ganoderma australe* (Fr.: Fr.) Patouilla, *Gloeophyllum odoratum* (Wulfen: Fr.),

NOTA BREU

Inonotus dryadeus (Pers.: Fr.) Murri, *I. hispidus* (Bull.: Fr.) P. Karsten, *I. radiatus* (Sow.: Fr.) P. Karsten, *Phellinus igniarius* (L.: Fr.) Quélet i *Rigidoporus ulmarius* (Sow.: Fr.) Imazek (Rose & Zagatti, 2016), a les que podem afegir *Ganoderma lucidum* (Curtis) P. Karst.

Octotemnus glabriculus (Gyllenhal, 1827)

Material estudiat

49 ex., emergits d'un *Lenzites betulina* (L.) Fr.

De amplia distribució europea, citada també del Japó (Królik, 2020). Amb una clara preferència pel grup dels *Trametes*, s'ha citat de *Funalia trogii* (Berk.) Bondarzew & Singe, *Lenzites betulinus* (L.: Fr.) Fr., *L. warnieri* Durieu & Montagne, *Piptoporus betulinus* (Bull.: Fr.) P. Karste, *Schizophyllum commune* Fr.: Fr., *Stereum hirsutum* (Willdenow: Fr.) S.F. Gray, *Trametes gibbosa* (Pers.: Fr.) Fr., *T. hirsuta* (Wulfen: Fr.) Pilát, *T. ochracea* (Pers.) Gilbertson & Ryvar-den, *T. pubescens* (Schum.: Fr.) Pilát, *T. versicolor* (L.: Fr.) Lloyd (Rose & Zagatti, 2016).

Família Silvanidae Kirby, 1837***Oryzaephilus surinamensis*** (Linnaeus, 1758)

Material estudiat

1 ex., emergit d'un *Suillus granulatus* (L.) Roussel.

Espècie considerada cosmopolita, se sol localitzar en matèria animal o vegetal on s'han desenvolupat fongs. Per a la seva biologia veure Delobel & Tran (1993).

Família Cryptophagidae Kirby, 1837***Cryptophagus setulosus*** Sturm, 1845

Material estudiat

1 ex., emergit d'una *Russula vesca* Fr.

Espècie coneguda de tota Europa, nord d'Àfrica i Amèrica del Nord (Otero González, 2011). Es localitza en detritus vegetals, bolets i graners. Es desenvolupa en els nius de *Bombus* sp. i *Vespa* sp. (Otero González, 2011).

Família Ptinidae Latrille, 1802

Totes les espècies pertanyents a la subfamília Dorcatominae C. G. Thomson, 1859 són micetòfagues.

Mizodorcatoma dommeri (Rosenhauer, 1856)

Material estudiat

1 ex. emergit d'un *Ganoderma lucidum* (Curtis) P. Karst.

Espècie amb una distribució ibèrica fragmentada (Viñolas, 2020). Es tenen poques dades sobre la seva biologia, ja que la gran majoria d'exemplars han estat collectades mitjançant paranyes d'intercepció de vol. Només se n'han obtingut exemplars per emergència d'uns *Fomes* de Lleida i Tarragona (Viñolas, 2020). Sakai (1996) indica l'obtenció d'una altra espècie del gènere per emergència d'un *Ganoderma neo-japonicum* Imazeki. Cal revisar la determinació dels *Fomes* de Lleida i Tarragona.

Agraïments

Volem agrair molt sincerament a l'equip de micologia de la secció de Botànica i Micologia (BEECA, UB), que va ser responsable de muntar l'exposició, les facilitats donades un cop acabada aquesta per preservar les mostres que han donat lloc a aquest estudi, i en especial a en Jaume LListosella Vidal que a més ha estat un dels revisors d'aquesta nota.

Bibliografia

- Delobel, A. & Tran, M. 1993. *Les Coléoptères des denrées alimentaires entreposées dans les régions chaudes*. Fauna tropicale, XXXII. Paris. 424 p.
- Królik, R. 2020. *Family Ciidae*. P. 33-43. In: Iwan, D. & Löbl, I. (Eds.). *Tenebrionoidea. Revised and Updated Second Edition. Volumen 5*. Brill. Leiden. 945 p.
- Otero González, J. C. 2011. *Coleoptera, Monotomidae, Cryptophagidae*. En: *Fauna Ibérica*, vol. 35. Ramos, M. A. et al. (Eds.) Museo Nacional de Ciencias Naturales. CSIC. Madrid. 365 p.
- Rose, O. & Zagatti, P. 2016. Les Ciidae de la faune de France continentale et de Corse: clé d'identification illustrée des espèces (Coleoptera Tenebrionoidea). *L'Entomologiste*, 72 (5): 287-306.
- Sakai, M. 1996. Three New Dorcatomine Species (Coleoptera, Anobiidae) Associated with *Ganoderma* Fungi in Japan and Taiwan. *Japanese Journal of Systematic Entomology*, 2 (2): 275-281.
- Smetana, A. 2015. *Aleocharinae*. P. 490-729. En: Löbl, i. & Löbl, D. (Eds.). *Catalogue of Palaearctic Coleoptera. Hydrophiloidea – Staphylinioidea. Revised and Updated Edition*. Brill. Leiden. 1702 p.
- Tronquet, M. 2006. *Catalogue iconographique des coléoptères des Pyrénées-Orientales. Volume 1 (édition revue et augmentée). Staphylinidae. Supplément au tome XV de la Revue de l'Association Roussillonaise d'Entomologie*. 127 p. + 78 pl.
- Viñolas, A. 2020. Catálogo comentado de los Ptinidae (Coleoptera) de la Península Ibérica, Islas Baleares e Islas Canarias. *Monografies de la Institució catalana d'Història Natural*, 1: 3-179.